

Cena egzemplarza zł 5
 zrealizowane z całkowitym
 wynagrodzeniem sprzedawcy

ILUSTROWANY

Prenumerata poczt. zł 120
 przez roznosiciela zł 130

KURIER POLSKI

Rok V Centrala telefoniczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42 Naczelny redaktor 19-07 Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10 - 12 Niedziela, dnia 30 października 1949 r. Konto PKO „Zryw” nr VI-138. PKO IKP nr VI-140 Konto żyrowe nr 5622 w Narodowym Banku Polskim oddz. w Bydgoszczy Nr 299

Otwarcie sesji jesiennej Sejmu Ustawodawczego

Doniosłe zadania Szkoły Głównej Planowania i Statystyki

Na 68 posiedzenie Sejmu Ustawodawczego przybył rząd z premierem Cyrankiewiczem, wicepremierami — Mincem i Korzyckim oraz marszałkiem Polski — Żymierskim na czele.

Marszałek Kowalski na wstępie zakomunikował Izbie, że w dniu 27 sierpnia br. zmarł w Rzeszowie poseł na Sejm Ustawodawczy ks. Marian Borowiec, długoletni działacz ruchu ludowego, a w dniu 4 września br. zmarł w Krakowie, po długoletniej i ciężkiej chorobie poseł — Zygmunt Żuławski.

Izba stojąc wysłuchiwała słów Marszałka oraz uczciła pamięć zmarłych posłów chwilą ciszy.

Po załatwieniu wstępnych formalności i uzupełnieniu porządku obrad Izba odesłała do odpowiednich komisji, po odbyciu pierwszego czytania, 7 rządowych projektów ustaw.

Przy pierwszym czytaniu poselskiego projektu ustawy w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach oraz ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i Centralach Spółdzielni zabiera głos poseł Lange (PZPR).

Rozwój spółdzielczości w warunkach państwa ludowego — stwierdza referent — rozsada ramy ustawy z 1920 r. Dotychczasowa ustawa opracowana jeszcze w ustroju kapitalistycznym zawiera treść obcą obecnemu ustrojowi. Brak w niej przepisów dających oparcie prawne dla nowych typów spółdzielni, brak też przepisów o nowych formach kontroli społecznej.

Projekt zmiany ustawy ma na celu przystosowanie jej do nowej treści i nowych zadań spółdzielczości.

Poselski projekt ustawy, skierowany został do komisji handlu wewnętrznego i spółdzielczości. Dłuższą dyskusję wywołało sprawozdanie komisji oświaty i nauki o dekreście rządu o przekształceniu Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na Szkołę Główną Planowania i Statystyki.

Przemawiający w imieniu klubu Stronnictwa Pracy poseł Maciejewski, nazywa dekret — krokiem naprzód w historii naszego wyższego szkolnictwa, w przystosowaniu go do zadań pa-

nowej gospodarki. Nowy charakter uczelni, przygotowującej kadry, dzięki którym będzie można pogłębić metody planowania — ma szczególne znaczenie w obliczu zadań planu 6-letniego.

Wiceminister Krassowska określa ten odcinek studiów akademickich, jako bardzo zacofany. Z licznych katedr głoszone

(Ciąg dalszy na stronie 2)

Członkowie kom. głównej POM „Służba Polsce” u Prezydenta RP Podjęte zobowiązania wykonane zostały z nadwyżką przed terminem

W dniu zakończenia pracy brygad P. O. M. „Służba Polsce”, Prezydent RP w obecności przewodniczącego zarz. gł. ZMP Malwina przyjął w Belwederze członków komendy gł. „Służba Polsce”

Obrady egzekutywy Światowego Komitetu Obrótców Pokoju

W piątek rozpoczęły się w sali teatru Della Arti obrady egzekutywy Światowego Komitetu Obrótców Pokoju. Otwarcia obrad dokonał przewodniczący włoskiego komitetu obrótców pokoju Nenni, witając delegatów przybyłych z 76 krajów.

Nowe prezydium klubu posejskiego Stronnictwa Pracy

Na posiedzeniu klubu posejskiego Stronnictwa Pracy w dniu 27 bm. dokonano nowego wyboru prezydium klubu w następującym składzie:

Przewodniczący — poseł Stefan Brzeziński,
 Zastępca przewodniczącego — poseł Aleksander Olchowicz,
 Sekretarz — poseł Józef Maciejewski.

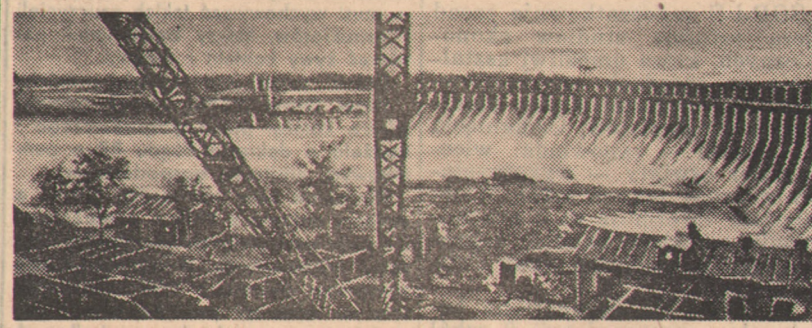
2 urzędników ambasady francuskiej wydalonych z Czechosłowacji za szpiegostwo

Agencja CTK donosi, że czechosłowackie min. spraw zagr. wręczyło ambasadzie francuskiej w Pradze notę, w której stwierdza, że attache wojskowy ambasady Georges Helliot i jego sekretarz Marcel Salabert zajmowali się działalnością szpiegowską i mają opuścić Czechosłowację w przeciągu 12 godzin.

Nota zaznacza, że Georges Helliot i Marcel Salabert polecili obywatelowi czechosłowackiemu Gustawowi Maranowi oraz b. urzędnikowi ambasady francuskiej Garcette'owi uzyskać pewne wiadomości, dotyczące kopalni rudy uranowej i stanowiące tajemnicę państwa.

Maran korzystając z pomocy innego obywatela czechosłowackiego Adameka dostarczał attache wojskowemu Helliotowi próbki rudy uranowej wagi ok. 4 kg. Stwierdzono, że część tej rudy przekazano została do Francji przez francuskiego kuriera dyplomatycznego.

Premier — Georges Bidault

Wzrasta potencjał gospodarczy Związku Radzieckiego

Jeden z głównych elementów siły obozu pokoju stanowi potęga gospodarcza Związku Radzieckiego. Niezwykle szybkie tempo odbudowy powojennej i stały wzrost produkcji przemysłowej i rolniczej ZSRR wskazują jak potężnymi siłami on dysponuje. Na zdjęciu u góry: piec martenowski kombinatu im. Stalina w Magnitogorsku; obok: odbudowana po wojnie wielka tama na Dnieprze. Arch. IKP

Wielki jubileusz Teatru Małego

CAŁY kraj radziecki obchodził 27 października 125-lecie Teatru Małego. Jubileusz ten był wielkim świętem narodu radzieckiego i radzieckiej kultury.

W Moskwie w sali Teatru Małego odbyła się uroczysta akademii poświęcona temu jubileuszowi, którą otworzył przewodniczący komitetu do spraw sztuki przy Radzie Ministrów ZSRR — Lebiediew.

Wielki triumf polskiego przem. papierniczego

W dniu 25 października br. dzięki intensywnej pracy wszystkich załóg, globalny wartościowy i ilościowy trzyletni plan produkcji przemysłu papierniczego wykonany został w 100 proc. i to zarówno w przemyśle wytwórczym, jak i przetwórczym.

Ósmy dzień procesu zbrodniarzy hitlerowskich

Biegły określa Hildebrandta jako „pomorskiego Himmlera”

W ósmym dniu procesu przeciwko hitlerowskim zbrodniarzom wojennym Hildebrandtowi i Henzemu sąd wysłuchał opinii biegłego Szpikowskiego. Ekspertyzę swą oparł biegły na dokumentach z tajnego archiwum hitlerowskiego w Bydgoszczy.

Z dokumentów tych wynika, że akcja eksterminacyjna Polaków na terenie t. zw. prowincji Gdańsk-Prusy Zachodnie, przeprowadzona została planowo pod osobistym nadzorem oskarżonego Hildebrandta. W aktach hitlerowskich znajdują się również notatki dotyczące współpracy oskarżonego Henzega z gauleiterem Forsterem oraz przedstawicielami Gestapo Langleitem i Lorenzem.

W dalszym toku wywodów biegły stwierdził, że oskarżonemu Hildebrandtowi podlegał tzw. Selbstschutz. Organizacja ta, złożona z hitlerowców, zamieszkałych przed wojną w Polsce, zasłynęła jak wiadomo z niesłychanego okrucieństwa wobec ludności polskiej. Cytując wyjątki z tajnych dokumentów hitlerowskich biegły podkreślił, że hitlerowscy przywódcy realizowali z całą skrupulatnością wytyczne fuehrera, zgodnie z którymi Pomorze polskie miało możliwie w jak najkrótszym okresie zamienić się w „Westpreussen”. Aby osiągnąć ten cel władze hitlerowskie w szczególności zaś wyższy do-

wódca SS i policji Hildebrandt, przeprowadzali „fizyczne likwidowanie” wszystkich Polaków podejrzanych politycznie, masowe wysiedlenia ludności polskiej oraz germanizację „rasowo wartościowych Polaków”. Plan ten przewidywał również całkowite wyniszczenie ludności żydowskiej.

Odnosnie znaczenia stanowiska wyższego dowódcy SS i policji w prowincji Gdańsk-Prusy Zachodnie, biegły określa Hildebrandta jako „pomorskiego Himmlera”.

Straszna katastrofa lotnicza

Reuter donosi, że samolot transatlantycki francuskiej linii lotniczej Air France, lecący z Paryża do Nowego Jorku rozbił się podczas przymusowego lądowania na wyspie San Miguel na Azorach. W chwili zetknięcia się z ziemią aparat stanął w płomieniach. 37 pasażerów i 11 członków załogi zginęło. Samolot był produkcyjny amerykańskiej typu „Constellation”.

Bidault utworzył gabinet

W nocy z czwartku na piątek kandydat na premiera Bidault otrzymał inwestyturę od Zgromadzenia Narodowego 367 głosami przeciwko 183, przy 70 wstrzymujących się od głosowania.

W piątek nad ranem Bidault ustalił listę swego rządu, która ma jeszcze przedstawić Zgromadzeniu Narodowemu do aprobaty. Na liście tej m. in. znajdują się:

(MRP), wicepremier i minister bez teki — Henri Queuille (radykał), wicepremier i min. spraw wewn. — Jules Moch (SFIO), minister stanu do spraw inform. Pierre Henri Teitgen (MRP), minister sprawiedliwości — René Mayer (radykał), minister spraw zagranicznych — Robert Schuman (MRP), minister finansów i gospodarki — Maurice Petsche.

Z komisji politycznej ONZ

Walka o życie skazanych patriotów greckich

Przemówienie ministra Wyszyńskiego

KOMISJA Polityczna ONZ przez 3 dni debatowała nad projektem rezolucji radzieckiej, zmierzającej do ratowania życia 8 patriotów greckim, skazanym na karę śmierci przez ateński trybunał wojenny.

Po przemówieniach delegatów Syjamu, Meksyku, Francji, Anglii, Belgii i wykrętnym wystąpieniu przedstawiciela rządu ateńskiego — Venizelosa, zabrał głos delegat Ukrainy — Manuilski, który zdemaskował kłamliwe i obłudne wykręty przedstawiciela rządu ateńskiego.

Następnie zabrał głos przewodniczący delegacji radzieckiej, minister spraw zagranicznych ZSRR Wyszyński.

Min. Wyszyński poddał druzgocącej krytyce oświadczenie przedstawiciela rządu ateńskiego, który „skarżył się: jakoby delegacja radziecka postawiła sobie za cel „zahamowanie działalności procedury karnej w Grecji”.

Następnie min. Wyszyński rozprawił się z „leżą”, jakoby interwencja Gen. Zgr. ONZ w obronie skazanych na śmierć patriotów greckich stanowiła „ingerencję w wewnętrzne sprawy greckie”.

Jeżeli odrzucicie naszą rezolucję — zwrócił się min. Wyszyński pod adresem delegatów, kwestionujących prawo i potrzebę zajmowania się przez komisję polityczną sprawą skazańców greckich — jeżeli odrzucicie rezolucję, która domaga się jasnego stwierdzenia, że komisja polityczna piętnuje rozstrzelanie ludzi i egzekucje i żąda ich zaprzestania, jeżeli nie powiecie tego, czego czeka od was każdy uczciwy demokrat, każdy uczciwy człowiek, jeżeli komisja polityczna nie wypowie swego słowa, polepszającego egzekucje greckie i nie osiągnie zaprzestania i uchylenia tych egzekucji — to piętno hańby ciąży na tych, którzy winni są tej bestialskiej masakry — zaciąży i na większości członków komisji politycznej.

Po złożeniu przez przedstawiciela Ekwadoru rezolucji kompromisowej, osłabiającej treść wniosków radzieckich, a mianowicie rezolucji, aby komisja ograniczyła się do zalecenia tzw. „komisji pojednawczej w sprawie Grecji” zwrócenia się z apelem do rządu ateńskiego w sprawie egzekucji, — przemawiał jeszcze szereg mówców, w tej liczbie przedstawiciel Białorusi — Kisielew i Ukrainy — Manuilski, po czym wyniki debaty podsumował szef delegacji radzieckiej min. Wyszyński, który raz jeszcze zdemaskował fałszywe twierdzenie delegata rządu ateńskiego, jakoby w Grecji nie było egzekucji za przekonaniami politycznymi i scharakteryzował: „obozie wychowawczym” na wyspie Makronisos.

W konkluzji min. Wyszyński jeszcze raz zaapelował do Komisji Politycznej, aby uchwaliła projekt rezolucji radzieckiej, zmierzającej do uratowania życia skazanych patriotów greckich.

Wskutek nacisku delegacji USA na szereg delegatów innych państw — Komisja Polityczna większością 31 głosów przeciwko 16 uznała się „za niekompetentną” do rozpatrywania wszystkich

rezolucji, z wyjątkiem projektu rezolucji Ekwadoru, zalecającej w swym ostatecznym brzmieniu przewodniczącemu sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ „nawiązanie kontaktu z rządem ateńskim i wybadanie, jakie są poglądy tego rządu w sprawie zawieszenia wykonania wyroków śmierci, wydanych wobec więźniów politycznych w Grecji”.

Poprawki radzieckie do rezolucji Ekwadoru zostały odrzucone. W głosowaniu rezolucja Ekwadoru została uchwalona większością 40 głosów przeciwko 4.

68 posiedzenie Sejmu Ustawodawczego

(Ciąg dalszy ze strony 1)

były wsteczne teorie i poglądy przez burżuazyjnych ekonomistów.

SGP-i-S zaobczatkowuje zasadniczą reformę studiów ekonomicznych, która umożliwi kształcenie na zasadach marksistowskich kierowniczej kadry planistów i ekonomistów. Osiągnięcia tej uczelni — zapowiada wiceminister-oświaty — wykorzystamy w pracy innych szkół. Wiceminister informuje tu o uruchomieniu wydziału handlu zagranicznego w Akademii Nauk Politycznych.

Do końca br. opracowany będzie plan reorganizacji 9 szkół handlowych z uwzględnieniem zapotrzebowania różnych typów planistów. Przewiduje się także kształcenie ekonomiczne w szkołach technicznych.

W głosowaniu dekret został zatwierdzony jednomyślnie.

Poseł Kwiatkowski wnosi o zatwierdzenie dekretu o Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Zabierając głos poseł Motyka (PZPR) stwierdza, że akademia ma ogromne znaczenie dla rozwoju całokształtu kultury fizycznej w Polsce. Odegrać ona winna wielką rolę w wychowaniu młodego pokolenia oraz przyczynić się do zwiększenia obronności kraju.

Obecne kadry nauczycieli i instruktorów wychowania fizycznego są niedostateczne i przed nową akademią stoi zasadnicze dla rozwoju kultury fizycznej zadanie uzupełnienia tych kadr. Drugim zadaniem będzie jak najściślej powiązanie pracy instruktorów i nauczycieli z ośrodkami wiejskimi i ro-

botniczymi. Akademia wychowania fizycznego, która pracować będzie w no wym duchu, w myśl socjalnych zasad pojmowania sportu — w myśl zasad u-masowienia sportu i kultury fizycznej — musi wychowywać takich nauczycieli i instruktorów, którzy będą umieli nawiązać żywy kontakt z masami.

Dekret został jednomyślnie przyjęty.

Poseł Gross (PZPR) złożył sprawozdanie komisji planu gospodarczego i budżetu o dekretych Rządu RP o państwowym arbitrażu gospodarczym.

Następnie Sejm zatwierdził dekret o zmianie dekretu z 1936 r. o ograniczeniu praw emerytalnych naforiuszów i piasarzy hipotecznych, dekret o zmianie przepisów dekretu z 1947 r. o przejęciu na własność państwa mienia pozostałego po osobach przesiedlonych do ZSRR, dekret o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nieumorzonych zobowiązań pieniężnych, które ustala m. in., że na terenie państwa polskiego mogą być zaciągane zobowiązania tylko w walucie polskiej, oraz dekret o zmianie przepisów dekretu z 1945 r. o nadzwyczajnym podalku od wzbogacenia wojennego.

Na tym posiedzeniu Sejmu zostało zakończone.

Wyróżnienie bydgoskiego sędziego piłkarskiego

Jak się dowiadujemy, Polskie Kolegium Sędziów wyznaczyło na zastępcę głównego arbitra meczu piłkarskiego Polska b — Czechosłowacja b sędziego międzynarodowego Władysława Przybysza z Bydgoszczy.

ŁAŃCUCH OFIAR na odbudowę Zamku Warszawskiego

Narodowe zabytki kulturalne i pomniki historyczne stanowią własność całego narodu. Cały też naród odbuduje zniszczony wandaliskimi rękami Zamek Warszawski, który stanie się łańcuchem wiążącym z naszą przeszłością historyczną dzisiejsze pokolenie budujące przyszłość.

Redakcja „Ilustrowanego Kuriera Polskiego” wzywa swych wszystkich Czytelników do składania ofiar na odbudowę Zamku. W tym celu utworzyła listę składek, która będzie drukować na łamach swego pisma. Zadeklarowane sumy należy wpłacać na konto Ilustrowanego Kuriera Polskiego w Bydgoszczy, konto PKO nr VI-1720 (Łańcuch ofiar na odbudowę Zamku Warszawskiego). O wpłacie i wezwaniu dalszych osób do kontynuowania łańcucha (podając ich dokładne adresy) prosimy zawiadomić redakcję IKP — Bydgoszcz, Armii Czerwonej 20 — na piśmie.

Lp. Nazwisko Kwota zł Wzywa do kontynuowania łańcucha

848. Henryk Jankowski — Jurata 1000
wzywa: ks. Biskupa Radońskiego [Włocławek, Bulwarna], kpt. marynarki Rurutkiewicza [Jurata] J. Gramatykę [Jurata], Stanisława Salata [Jurata], Izabelę Molicką [Jurata], ppor. Kacperskiego [Jurata], Wilkuszewskiego [Jurata], Antoniego Bakonia [Jurata], Józefa Boldę [Jurata], Józefa Wenikajtyśa [Jurata], Antoniego Tagana [Jurata], Hildebrandta, kolejarza [Jurata], Juliana Zwolskiego [Jurata], bosmana Józefa Stasiaka [Hel], bosmana Łysaka [Hel], Dawidowskiego [Hel — piekarnia], Władysława Słoninę [Hel — sklep kolonialny], Kosteckiego [Hel, Wlejska], Nadolskiego [Hel — piekarnia], Stanisława Stracha [Hel], Bobrowskiego [Hel], Turlińskiego [Wielka Wieś-Hallerowo], Ottona Struga [Kuznica na Helu], ks. Proboszcza w Kuznicy na Helu, ks. Proboszcza w Wielkiej Wsi-Hallerowie, Brunona Grzenkowskiego [Wejherowo], Zarwalskiego [Rumia-Zagórze — zakł. mechaniczny], ks. Proboszcza w Dobrzyńcu n/W., skład apteczny [Dobrzyń n/W., Franciszkańska], Mieczysława Napiórkowskiego [Dobrzyń n/W., Teofila Wiśniewskiego, sekr. Zarz. Miejskiego [Dobrzyń n/W.], Nauczycielsko w Dobrzyńcu n/W., Stanisława Traczyka [Dobrzyń n/W., Rynek — piekarnia], Tadeusza Kowalskiego [Dobrzyń n/W., Włocławska], Stanisława Krajewskiego [Dobrzyń n/W., Lipnowska], Stanisława Czciłkowskiego [Dobrzyń n/W., Rynek], Chabasińskiego [Dobrzyń n/W., Włocławska], Jana Małkiewicza, nauczyciela [Główny], Walentego Sobierajskiego [Włocławek, Kuria Biskupia], Leona Bergera [Kwidzyn], Zygmunta Zombirka, kolejarza [Radziwie], Wacława Pardeckiego [Koluszki, Kościuszki 10], Czesława Zająca [Lębork, Czolgistów 33], Binkowskiego [Czerwonak pod Poznaniem].
849. Ed. Trzoska — Zelgoszcz 200
wzywa: Józefa Siegmüllera, kier. Gmin. Spółdz. [Lubichowo], Grono naucz. szk. podst. [Zelgoszcz], Teresę Machuliową, kier. ag. PT [Zelgoszcz], Henryka Sykureę, kier. szkoły [Czarny Las], Wł. Piotrowskiego, kier. szkoły [Zielona Góra gmina Lubichowo], Antoniego Sobackiego, kier. szkoły [Skórcz], Brunona Szczepińskiego, kier. Centr. Tekstylnej [Skórcz], Wacława Gabryśa, kier. mleczarni [Skórcz], Józefa Kl.ewskiego, kier. szkoły [Lalkowy, gmina Leśna Jania], Józefa Kłosa, kier. szkoły [Osiek k. Skórcza].
850. Władysław Koźma — Nakło n/Not. 500
wzywa: Pawła Kruszyńskiego [Nakło, Dąbrowskiego 56], Andrzeja Dyka [Nakło, Rynek 12], Juliana Balcerka [Nakło, Podgórna 2], Władysława Sobczyńskiego [Mrocza, Rynek], Antoninę Szymańską [Mrocza, Rynek].
851. Sł. Grębocki — Bydgoszcz 200
wzywa: Pawła Gruzewskiego [Bydg. 2 — UP].
852. Walerian Lachniff — Szczecin 400
wzywa: dr Stanisława Telegę [Szczecin, Waryńskiego 32], Krystynę Feld manównę, art. dram. [Szczecin, Państw. Teatr Polski, Swarzyca 5], Stanisława Brylińskiego, art. dram. [Szczecin, Państw. Teatr Polski, Swarzyca 5], Tymoteusza Karpowicza [Wrocław, Uniwersyte], dr Jerzego Pogonowskiego [Wrocław, Modrzewskiego 32], Włodzimierza Goszczyńskiego [W-wa, Wałeczny 46], Kazimierza Barnasia, kier. literackiego Teatru „Wybrzeże” [Sopot, Stalina 775], Janusza Stempowskiego [Sopot, Chopina 25].
853. Józef Sypniewski, dentysta — Kcynia 500
wzywa: Sabinę Biedzińską, kier. Osr. Zdr. [Wapno], Stefanę Sobeczką [Kcynia, Rynek], Józefą Majewską [Kcynia, Rynek], Stanisława Skrzypczaka [Kcynia, Rynek].
854. Aleksander Szwek — Toruń 100
wzywa: Marię Łukaszewską, Benignę Ostryską, Stefanę Frank — wszystkie Toruń, RUTT

14

Była już chyba godzina czwarta. Wciąż mżył drobny deszcz. Idąc w stronę karczmy Tymona, Piotr przypomniał sobie słowa Chomika: „Pójdź lepiej do nich i pomódl się Piotrze — mówił stary — za wszystkich razem. I za mego Czeska i za swą dziewczynę...”

Koło krzyża drogą skręcała w lewo. Na prawo był kościół. A za kościołem cmentarz. Rosły na nim brzozy i topole.

Piotr bezwiednie skręcił w tę stronę. Szedł wolno, noga za nogą.

Mur z czerwonych cegieł wyrósł nagle przed wzrokiem. Brama była otwarta. Minał ją i zagłębił się w szeroką, mroczną aleję. Szedł długo. Po obu stronach bieleły kamienne nagrobki, drewniane krzyże, ciężkie, ciosane płyty. Nagle skończyła się aleja. Tu były już piaski. Z rzadka widniały mogiły. Mogiły najuboższe, małe wzgórki piachu, proste, ledwie sklecone krzyże.

Przystanął Piotr i zdjął czapkę.

Dopiero teraz zobaczył: duży, prostokątny nasyp. Porosły już darnią. Na nasypie jakieś powiedle wieńce, jakieś wyblakłe szarfy.

Tu leżą oni. Żołnierze oddziału Topora. Tu leży jedyny syn Chomika. I tu leży „Iskra”.

Podszedł bliżej. Tablica oyla z blachy, cała pomalowana na białą. Czarnymi, ozdobnymi literami rósł na niej tekst napisu. Z trudem zdołał go odczytać. Oczy przesłoniła jakaś mgła, jakaś chmura. Widział tylko pojedyncze słowa. Urywki zdań: „...z Batalionów Chłopskich, którzy... w bohaterskiej walce... na folwarku Wymsłów... niechaj im ziemia ojezysta...” I długa litania

nazwisk: major Stanisław Cieślak („Topór”), porucznik Roman Kowalski („Bystry”), sierżant Mikołaj Łosiak („Kola”). I wreszcie, gdzieś prawie na końcu: Joanna Rysiówna („Iskra”).

To wszystko. Nie więcej ten napis nie powie. To koniec.

Tu, pod tymi powiedlami wieńcami jest Joanna. Tylko tu.

Dlaczego więc wydawało mu się ciągle, że czeka nań w ciemności? Dlaczego słyszał jej głos?

Piotr powoli kleka. Ziemia jest wilgotna, błotnista. Mży deszcz. Drobne krople padają z szelestem na wyblakłe szarfy, na spłowiełe wstęgi.

— Joasiu... — mówi Piotr — Więcej nigdy już do mnie nie przyjdiesz? Nigdy?

Cisza. Nie ma Joanny. Jest tylko tablica, a na tablicy czarna litania nazwisk.

Długo kłęczy Piotr na mokrej ziemi. Spokojny jest zupełnie, jest, jak człowiek, który po długiej, męczącej podróży znalazł się u kresu drogi. Bo to jest przecież kres. Tamta, która była w leśniczówce, to złuda, to ktoś obcy. Joanna jest tutaj. Nigdy już do niego nie przyjdzie, nigdy nie zawoła nań z mroku.

— — — — —
Sam właściwie nie wiedział po co tu wchodzi. Wracając z cmentarza wcale o tym nie myślał. Dopiero, gdy ujrzał niski, parterowy budynek, stojący na skrzyżowaniu dróg, przystanął. Bo i gdzie miał iść, jeśli nie do Tymona?

Wchodziło się tu przez ganek, na który prowadziły stare, zmurszałe już schodki. Potem oszklone drzwi z brudną firanką. Nad drzwiami szyld:

„Restauracja z wyszynkiem. Właśc. TYMON GUŁA
Lok. kat. IV.”

Wszedł do środka. Wielka, kwadratowa izba. Pod ścianami stoliki, zasłane brudnym papierem. Na wprost drzwi masywne, ciężkie szynkwasy. Zakurzone gablotki. Rząd flaszek z barwnymi etykietami. Waga Licha reprodukcja obrazu, przedstawiającego znaną scenę z „Krzyżaków”. Zbyszka kłęczącego u trumny Danusi. Obraz ten wisiał tu od niepamiętnych czasów i sam Ty-

mon nie wiedział, w jaki sposób wszedł w jego posiadanie.

Było już dość późno, więc paliła się wielka, naftowa lampa. Przy jednym ze stolików siedziało trzech mężczyzn. Obce twarze. Rozmawiali o czymś z ożywieniem. Za bufetem kiwała się na stołku młoda jeszcze, niebrzydka kobieta. Słysząc odgłos otwieranych drzwi, drgnęła i spojrzała ciekawie.

Piotr podszedł do szynkwasu. Na lśniącej blasze położył czapkę.

— Szef jest?

Kobieta przypatrzyła mu się podejrzliwie.

— Ma pan do niego interes?

— Owszem. Jest w domu?

Z ociąganiem podniosła się ze stołka.

— Zaraz zobaczę...

Ale wtedy uchyliły się drzwi, widoczne za bufetem i wyjrzał Tymon.

— Do mnie ktoś?

— Tak — wyjaśniła kobieta — jakiś człowiek pyta się o pana...

Tymon przez chwilę przyglądał się Piotrowi, wreszcie poznał.

— Aaaa... — zawołał rubasznie — Piotr! Kopec lat cię nie widziałem!

Wytarł ręce w jakąś ścierekę, stanął za szynkwasem i podał Piotrowi grubą, pulchną dłoń.

— Co u ciebie słychać? Zapominasz już o starych kątach!

Tymon był niski, tegi, liczył już chyba około 50 lat. Miał małe, ryż wąsiki, wąskie usta, niskie czoło, tłusty, pofalowany kark i niewielkie, wiecznie rozbiegane oczy. Gdyby nie te oczy, robiłby wrażenie człowieka dobronadźnego, a nawet naiwnego. Oczy jednak nie pozwalały tak myśleć. Spoglądały chłodno, podejrzliwie jakby ciągle szukając podstępny, miały bezbarwny, wodnisty kolor i sprawiały, że Tymon uważany był za przebiegłą, kute na cztery łapy sztukę. Lękali go się trochę ludzie, bo wiedzieli: jest bezwzględny, twardy i silny.

Melpomeno przed festiwalem...

"Błękitna porcelana"

po raz pierwszy na scenach polskich

Ambitne plany Państwowych Teatrów Ziemi Pomorskiej

Bydgoszcz, w październiku Miesiąc Poglębiań Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, który odbił się szczególnie żywym echem w życiu kulturalnym obydwu krajów wciągnął w rydwan szlachetnej rywalizacji wszystkie teatry polskie. Znalazło to swój wyraz w organizowanym na dużą skalę ogólnokrajowym festiwalu sztuk rosyjskich i radzieckich.

Dotychezas zgłoszono już 54 sztuki, z których specjalnie powołane jury zakwalifikuje na festiwal od 8 do 12 przedstawień. Nagrody zespołowe opiewają na pokalną sumę 10 mil. zł., a ponadto przewidziane są nagrody indywidualne dla aktorów, reżyserów, scenografów, kierowników muzycznych, zespołów technicznych itd. Ambicją każdego z teatrów jest pokazanie sztuk najbardziej wartościowych przy maksimum wysiłku całego zespołu. Stąd też praca przybrała wszędzie olbrzymie tempo, tym bardziej, że festiwal rozpocznie się już dnia 19 listopada br.

Wśród sztuk zgłoszonych na festiwal, ciekawą pozycję stanowi bez wątpienia "Błękitna porcelana" — pisarza lotewskiego Arwida Grygulisa, która — jako premiera w Polsce — podjął się wystawić dyrektor Państwowych Teatrów Ziemi Pomorskiej (Bydgoszcz-Toruń) p. Aleksander Rodziewicz. Z jego inicjatywy też sztuka ta, odznaczona Nagrodą Stalinowską i ciesząca się zagranicą olbrzymim powodzeniem, przetłumaczyli na język polski red. St. Powołocki i znany teatrolog red. M. Orlicz.

Mimo nawału pracy, dyrektor Rodziewicz, który sam jest reżyserem sztuki, znajduje chwilę czasu, aby poinformować nas o szejce gólach związanych z wystawieniem "Błękitnej porcelany".

Tematykę sztuki, która po raz pierwszy ujrzała światło dzienne w Rydze w 1947 r. autor zaczerpnął z powojennego życia Łotwy, z życia ludzi związanych pracą swoją z losem i istnieniem fabryki wyrobów porcelanowych i ceramicznych. Skromny — zdawało by się warsztat pracy, o który dawnej zapewne nikt by się nie zajął, urasta w nowych warunkach ustrojowych do symbolu współodpowiedzialności całej załogi fabryki, nie cofającej się — kiedy zachodzi tego potrzeba — nawet przed poniesieniem ofiary dla dobra placówki, której jest współtwórczynią. Sztuka posiada więc duże wartości społeczno-wychowawcze.

— A jaka, panie dyrektorze, jest obsada sztuki?

— Obsadę dobraliśmy bardzo starannie, powierzając każdą nawet najmniejszą rolę wyrobowanym siłom aktorskim. Centralne postacie utworu odtworzą pp: Hilda Skrzydłowska, Mieczysław Wielicz, B. Romaniszyn, W. Judyko, M. Szczesna, W. Rucińska, E. Skoryniak i H. Konieczka. W Bydgoszczy premierę przewidzieliśmy na dzień 15 listopada, zaś w Toruniu — na dzień 17 listopada br.

— Czy można wiedzieć, jakie są dalsze plany Państwowych Teatrów Ziemi Pomorskiej?

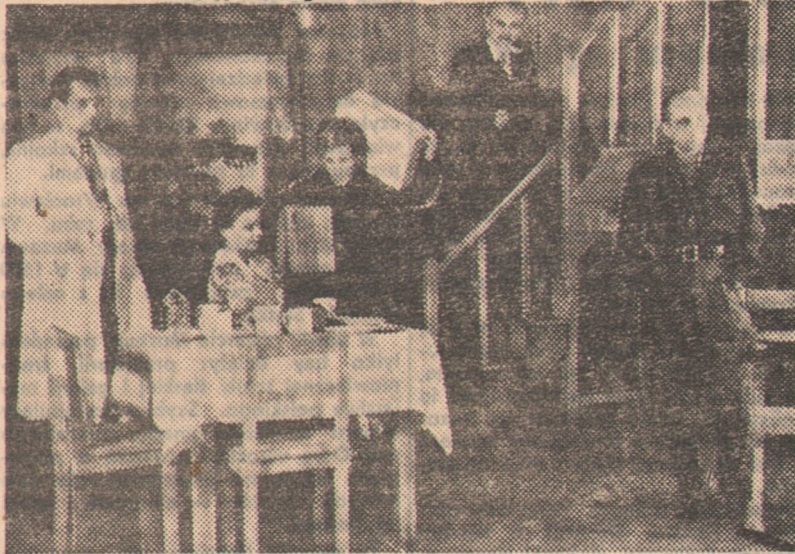
— Otóż jeszcze przed nowym rokiem wystawimy na naszych scenach doskonały wodewil rosyjski pt. "Ojciec debiutantki" w opracowaniu literata radzieckiego Bondy i z muzyką Dziegielewskiego oraz premierę współczesnej sztuki Lebina pt. "Pogodzeni" w reżyserii Borowskiego.

— Przypuszczamy, że na frekwencję teatry obecnie chyba się nie skarża?

— Broń Boże! Wszystkie przedstawienia idą kompletami dzięki harmonijnej współpracy z ORZZ. Przeciętnie oddajemy dziennie 50—75 proc. miejsc dla świata pracy i to powodzenie jest niewątpliwie jednym z czynników zachęcających cały zespół do coraz bardziej wyteżonej pracy.

Zegnając p. dyr. Rodziewicza wracamy jeszcze raz do spraw festiwalu, życząc Państwowym Teatróm Ziemi Pomorskiej nie tylko sukcesu z "Błękitną porcelaną", ale i "Oknem w lesie" — Rachmanowa i Ryssa oraz "Grzesznikami bez winy" — Ostrowskiego, z którymi teatry stają do wielkiego turnieju kulturalnego, jakim bez wątpienia jest zbliżający się festiwal.

Fr. Andrysówna

Wielkim powodzeniem cieszy się wystawiana obecnie przez Teatr Ziemi Pomorskiej w Toruniu sztuka radziecka "Okno w lesie".
Foto — A. Czarnecki, Toruń

Wśród junaków „SP“

w Szkole Przysposobienia Przem. Węglowego

Stołówka uczniów Szkoły Przysposobienia Przemysłu Węglowego nr 2 w Tarnowskich Górach zapelnia się junakami z całej Polski. Nie brak tam i naszych junaków pomorskich. Obok mnie właśnie siedzi blondynek o energicznych rysach. To Janek Jaworski z pow. chojnickiego. Zajada z apetytem smaczny obiad i między jednym a drugim kęsem opowiada, w jaki sposób trafił do szkoły węglowej.

Janek pochodzi ze wsi, jest synem chłopca. Gospodarstwo jego rodziców nie należy co prawda do małych, ale co znaczy 8 ha ziemi na utrzymanie rodziny, składającej się z 10 osób. Nic dziwnego więc, że ojciec nieraz martwił się o los ośmiorga dzieci. Ale Janek umie sobie dawać radę. Kiedy na zbiórce hufca „SP“ kmdt gminy powiedział, że junacy mogą zgłaszać się do szkół przysposobienia przemysłowego — Janek nie wahał się ani chwili.

A dlaczego wybrał szkołę węglową? Podoba mi się ten zawód — mówi z uśmiechem. Dużo słyszałem o pracy górników. Często też czytałem o kopalniach w pismach „SP“. Po przyjeździe na Śląsk przekonalem się, że rzeczywiście robota w ko-

palni jest ciekawa, dobrze płatna, no i przynosi duża korzyści Państwu.

Wychodzimy przed budynek szkoły do parku. Na ławkach i trawie siedzą uczniowie, czytają gazety i książki.

Od strony boiska sportowego dobiegają wesole okrzyki, — to szkolni sportowcy grają w siatkówkę. Ku nam zbliża się grupa galowo ubranych chłopców. Podziwiamy piękne górnicze ubrania u Stefka Kaźmierczaka z Grzybowa, Jerzego Ceglarka z Dąbrówki, Józka Dajnowca z Włocławka i innych. Wszyscy są opaleni i zdrowi. Wszyscy z dumą prezentują nam te swoje wspaniałe granatowe mundury wyjściowe, płaszcze, kurtki, drelichy robocze, bieliznę i obuwie — wszystko to otrzymali bezpłatnie w szkole.

Zapraszają nas jeszcze do jasnych sypialni, lśniących od czystości umywalni, gabinetu pomocy naukowych, gabinetu lekarskiego itd.

Dopiero dzwonek, wzywający na lekcje, przerywa naszą rozmowę. Jeszcze kilka słów pożegnania, jeszcze prośba o przesłanie pozdrowień dla junaków pomorskich i zaproszenie dla wszystkich pragnących uczyć się i zdobyć zawód. Niech przyjeżdżają do nas. Miejsca znajdują się, jeżeli nie w naszej szkole, to w innej. Wszystkie szkoły węglowe Śląska stoją dla chętnych otworem.

Junacy „SP“ porządkują groby poległych

WARSZAWA (m) Ekshumacja 20 tysięcy zwłok żołnierzy radzieckich, poległych w walkach o wyzwolenie stolicy z miejscowości podstołecznych na III Miejski Cmentarz przy ul. Żwirki i Wigury, została zakończona.

W Dzień Zaduszny groby na tym cmentarzu będą przystrojone kwiatami. Przy grobach zaciągnięte będą warty honorowe. Młodzież warszawskiego hufca SP zaoferowała swą pracę przy porządkowaniu i ukwiecaniu grobów poległych.

Otaczają nas wszędzie!

Powiem Wam dziś ciekawe rzeczy o pewnych zwierzątkach, które z pewnością razem ze mną tępicie będziecie; Co to takiego? Otaczają nas wszędzie. Są tak drobne, że gołym okiem dojrzeć ich nie można, dlatego nazywamy je drobnoustrojami. Unoszą się w powietrzu, są na banknocie, na listkach, na gazetkach, na klamkach od drzwi, na książkach, na schodach, słowem wszędzie.

Niektóre z Was zgadują już pewnie, że te drobnoustroje — to bakcyle, które powodują poważne nieraz choroby. Gdybyśmy je wzięli pod szkło powiększające, tobyśmy się przekonali, że te małe niedostrzegalne punkciki żyją, rozmnażają i rozwijają się. Prawie wszystkie choroby powstają przez te drobne zwierzątka: są takie które wywołują choroby płuc, inne tyfus, inne grype lub skarlątnę lub odrę.

W jaki sposób niszczyć je, żeby się nie szerzyły? Trzeba dzieci utrzymać czystość i myć się jak najczęściej!

Miły Świątku!

Dawno już do Ciebie nie pisałem, bo to i rozpoczęcie roku szkolnego, zakup podręczników, egzaminy itd. Plany moje zostały jednak pokrzyżowane, bo rodzice nie pozwolili mi studiować astronomii, Głównie mój ojciec nie chciał, żeby przez tydzień nie miałem czasu na naukę. A ja sobie myślę, że jeśli człowiek chce czegoś dopiąć, to prędzej czy później — dopnie. Ja jeszcze nie straciłem nadziei, że może kiedyś zostanę astronomem. Nawiazalem korespondencję z Obserwatorium Astronomicznym w Krakowie. Mam już książkę „Niebo przez lornetkę“. Będę należał do Koła Młodych Astronomów. Już wpisowe wpłaciłem. KMA będzie mi przysyłało czasopisma „Urania“, te właśnie, które

re dostałem od Redakcji „Światka Dziecięcego“. Sam sobie robię lunetę do jednego oka, już do połowy mam ją zrobioną. Rysuję mapy nieba i dużo ciekawych rzeczy obserwuję. Korespondencję z Obserwatorium w Krakowie zawdzięczam tylko mojej wychowawczyni z szkoły powszechnej, p. Pisulowej, która mnie nakłoniła, abym napisał do Krakowa. Nie dawno czytałem w gazecie, że w Łodzi powstaje Ludowe Obserwatorium Astronomiczne. Żeby tak u nas w Łabiszynie takie powstało!

Obecnie uczę się u najlepszego budowniczego w całym naszym powiecie i chodzę do Średniej Szkoły Zawodowej. Z moim kolegą B. Józwiakiem chodzę często do lasu, gdzie widzimy dużo saren.

Miłe pozdrowienia od Karola Grabowskiego

Wieczorem — pisze nam Kryśka Przybyłowska z Bydgoszczy — gdy już mam lekcje odtobione, lubię bardzo słuchać radia. Czasem są bardzo ładne koncerty, a jeszcze więcej lubię audycje dla dzieci. Jedna pt. „Pierścień i Róża“ była wprost śliczna i warto jej było słuchać!

Jeśli chodzi o „Świątek“ to bardzo interesuje mnie powieść obecna. Ciekawa jestem, czy w tym bunkrze będzie ktoś się znajdował. Ja myślę, że do tego bunkru przychodzi to straszdyło, które się w krzakach ukazywało.

Nogi mam już zdrowe — pisze nam Ewa Cysewka ze Starogardu — chociaż jeszcze nie mogę biegać tak jak inni. Martwi mnie choroba Marysi Kędzińskiej i życzę jej prędkiego powrotu do zdrowia. Dziękuję za pozdrowienia, które przesłał mi Lucek Truszczyński. Stokroć dziękuję również za książkę, którą otrzymałam w nagrodę. Bardzo mi się podobała.

Kochany Świątku!

Moje siostry Maryla, Hanka i Iza już dawno należą do Świątka. Ja też chcę do niego należeć. Nazywam się Kosowicz Wojtuś, mam lat 7 i chodzę do drugiej klasy. Świątek czytam chętnie, bo mi się bardzo podoba. Hanka i Iza są w Zakopanem. Proszę mnie przyjąć do Świątka, dobrze?

ŚWIATEK DZIECIĘCY

Nr 38

TYGODNIOWY DODATEK IKP

Rok 5

MARIA BORUNIOWA TAJEMNICA LEŚNEJ POLANY — 7

Ale oto dojrzała przez gałęzie znajome błyski... To jezioro!!! Żeby tylko się tam dostać... Rzuci się wpław i będzie ocalona!!!
Ledwo przepadła do brzegu, gotując się do skoku, gdy jak żelazne kleszcze chwyciły jej kibiś

nienawistne ramiona... Nie tracąc zimnej krwi uniosła ręce chcąc wymierzyć znów, taki sam, niezawodny cios. Spodziewał się tego. Jednym uderzeniem odrzucił jej ręce, lecz podniosła je na-

tychmiast i drapieźnie sięgała mu do oczu...

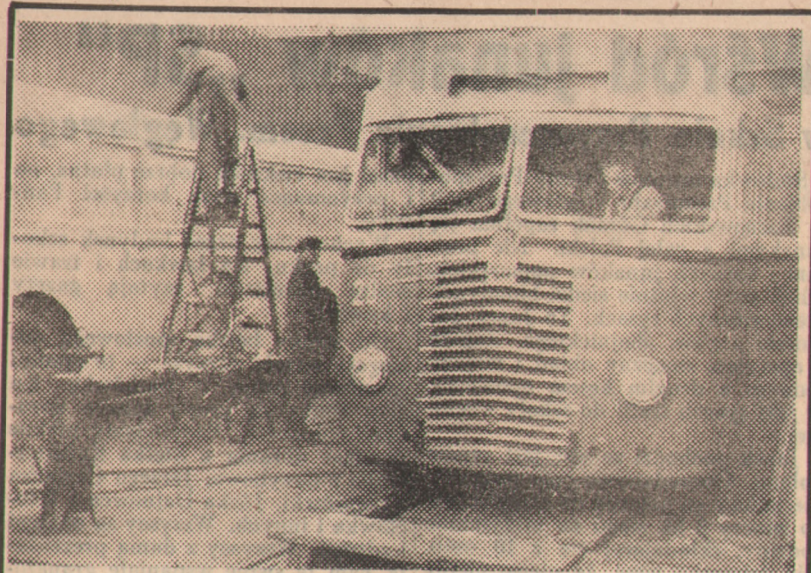
Krzyżak trzymając ją mocno przy sobie, odchylił się zreżniętą połową ciała, by uniknąć ciosu. Szarpnęła się gwałtownie i straciła równowagę.

Rozległ się nagły plusk i dwa ciała stoczyły się do wody. Próbował się ratować. Dziewczyna jednak trzymała go mocno, ciągnąc w odmetę. Zginęli oboje...

Krzyżacy zrównali wieś z ziemią. Garstka mieszkańców, której udało się ująć rzezi, ukryła się w gestwinach leśnych. Dopiero po odejściu Krzyżaków wrócili oni znowu na dawne miejsce. Jednak dużo upłynęło lat, nim odbudowano siolo.

A od tego straszego dnia, jak opowiadają najstarsi ludzie, rok rocznie, w czasie nocy księżycowych, nad cichym jeziorem, ukazuje się postać krzyżackiego mnicha... Błądzi on wśród nadbrzeżnych chaszczy, pokutując za popełnione zbrodnie...

W połowie opowiadania legendy zjawił się przy ognisku łysy profesor — towarzysz pisarza. Jurek, który przybył wraz z

Stocznie Wybrzeża poza budową i remontem statków posiadają dział, w którym buduje się wozy tramwajowe (np. obecnie dla Poznania i Łodzi) oraz karoserie autobusowe. W toku prac znajdują się autobusy dla MKK GG, budowane na podwoziach „Fiat”. Droga z tych autobusów, spośród 10, kursują już na linii Gdańsk — Gdynia.
Foto A. Kwiatkowski, Gdańsk

Co jadali Egipcjanie przed 5000 lat? Ciekawe odkrycie w grobowcu egipskim

W ostatnim czasie odkryto w jednym z grobowców w Saqara w Egipcie potrawy, przygotowane przed 5000 laty. Potrawy te mają być niebawem przewiezione do muzeum w Kairze. Aczkolwiek były one tak wyschnięte, że pozostały po nich tylko skruszone kości i proch, to zachowały one całkowicie swój pierwotny wygląd i można je było łatwo zidentyfikować. Komplet potraw obejmował: zupę jarzynową w wazie, rybkę, pieczonego gołąbka, przepiórkę z główkami ułożonymi pod skrzydełkami, 2 nerki, kość na talerzu, zebra wołowe, sucharki i jakiś sos. Była tam też pewna ilość dzbanów z winem.

Dziś potrawy te są bardzo krucho, za małym niezręcznym dotknięciem mogą się rozlecieć a większy wiatr może je zdmuchnąć. Problem przewiezienia tego „królewskiego obiadu” do odległego o 20 mil Kairu nie został jeszcze rozwiązany.

Nie zdołano jeszcze zidentyfikować pochowanej w grobie tym kobiety, ale rodzaj grobu tego wskazuje na to, że chodzi tu o osobę pochodzącą z rodu Faraonów, która zmarła w starszym wieku. Badania wykazały, że cierpiała ona na pewien rodzaj paraliżu jednej strony głowy. Zęby jej z tej właśnie strony były mocno zniszczone i miały plomby z kamienia winnego.

W Egipcie odkryto setki grobów z tej samej epoki, ale rzadko kiedy znaleziono tak nienaruszony jak ten właśnie. Nie było w nim złota ani klejnotów i ta okoliczność może sprawić, że pozostał on nieknięty. Grobowiec wycisnął się w osobnej skale i miał nadbudowę.

Dotychczas odkryto tylko dwa grobowce z Drugiej Dynastii i ten jest pierwszy. Odkrycia dokonał sławny egipcylog Emery, który oświadczył, że nadało ono sensu ciągłości historii.

Muzea wrocławskie udostępniają swe zabytki najszerszym masom społeczeństwa dolnośląskiego

Muzea wrocławskie dobrze pojęły hasło wyjścia z murów archiwalnych i udostępnienia swoich zbiorów jak najszerszym masom mieszkańców Dolnego Śląska. To „odmuzealnienie” muzeów przyniosło już pierwsze, konkretne rezultaty: stały wzrost frekwencji, wiele wystaw, obiegających cały teren, odczyty i akcje popularyzacyjne, pozwalające na zwiększenie zainteresowania muzealnictwem polskim.

Muzeum Wojska Polskiego po dużych trudnościach lokalowych przez dłuższy czas pozostaje zamknięte. Okres przerwy dyrekcja muzeum zużyła na dalsze kompletowanie zbiorów. Dzięki pozytywnej współpracy instytucji społecznych i mieszkańców województwa wrocławskiego przetransportowano do nowych sal Muzeum na tzw. Tamce na Odrze szereg wartościowych, bezcennych nierzeksponatów.

Muzeum Państwowe wywołuje coraz większe zaciekanie. We wrześniu br. liczba zwiedzających pobiła wszystkie dotychczasowe rekordy: przekroczyła ona bowiem 10.000 osób, w tym większość stanowiła młodzież szkolna, przybywająca tu zwarjnymi grupami.

Muzeum Państwowe we Wrocławiu otwarte zostało w lipcu ub. roku. W ciągu roku bieżącego zbiory Muzeum Państwowego powiększyły się o 1500 eksponatów, zwożonych tu z całego Dolnego Śląska.

W chwili otwarcia Muzeum posiadało tylko trzy działy: prehistorii, średniowiecznej sztuki śląskiej i galerii malarstwa polskiego. Szybko postępujący remont wielkiego gmachu muzealnego nad Odrą umożliwił otwarcie w pierwszych miesiącach przyszłego roku dwunowych działów — etnografii i sztuki zdobniczej.

Działalność Muzeum nie ogranicza się do stałej rozbudowy i mnożenia ilości eksponatów. Prawie stale czynna

jest w salach Muzeum Państwowego jakaś wystawa: po niedawnej wystawie sztuki i rękodzieła ludowego w przygotowaniu znajduje się wystawa grafiki i numizmatyki. Niezależnie od wystaw stałych organizowane są wystawy ruchome, objeżdżające większe miasta województwa. Obecnie w terenie znajduje się taka wystawa, obejmująca zabytki z okresu prehistorii Śląska i dokumentująca jego słowiańskie pradzieje.

Równoległe z akcją zbierania eksponatów i organizacji wystaw stałych i ruchomych Muzeum Państwowe we Wrocławiu prowadzi akcję odczytowo-oświatową, pragnąc zaznaczyć społeczeństwo Wrocławia z zagadnieniami muzealnictwa, prehistorii, historii regionu i sztuki regionalnej. Co niedzielę odbywają się w Muzeum odczyty, gromadzące stale poważną ilość słuchaczy. Dotychczas odbyło się ogółem 45 takich odczytów.

Revolucja muzealnictwa polskiego, zainicjowana w skromnych dotychczas rozmiarach załacza coraz szersze kręgi. Zbiory, pokryte dotychczas pyłem zapomnienia, udostępnione zostają dla świata pracy, służąc celom naukowym.

Uprawa ryżu na Żuławach

GDĄSK (dz) Najbardziej żyzna ziemia Polski, słynne Żuławy na swych urodajnych madałach rodzą obficie pszenicę i buraki cukrowe oraz różnego gatunku nasiona oleiste. Obecnie w oparciu o bogate doświadczenia nauki radzieckiej, rolnictwo gdańskie rozpoczęło w roku przyszłym doświadczalną uprawę ryżu na Żuławach. Przygotowania w tym kierunku już się rozpoczęły. Doświadczalne pole ryżowe utworzone zostanie w majątku państwowym Fiszewo. W ciągu lutego 1950 r. podjęto zostanie już właściwa praca. Jak się okazuje pierwsze wysiewy ryżu, dokonane zostaną w cieplarniach odpowied-

Konkurs na najlepiej zorganizowaną zabawę na wsi

ZARZĄD GŁ. Zw. Samopomocy Chłopskiej ogłosił konkurs na zorganizowanie wzorowej zabawy na wsi. Jednym z głównych warunków konkursu jest urządzenie na zabawie estetycznego bufetu bez wódki.

Udział w konkursie, który rozpocznie się 1 listopada br. i trwać będzie do dnia 1 lutego 1950 r., brać mogą wszystkie organizacje społeczne, działające na wsi: jak — ZMP, oddziały ochotniczej straży pożarnej, koła ZSCh., koła gospodyń wiejskich itp.

Zabawy organizowane powinny być na wsi, w osadach wiejskich lub miasteczkach o charakterze rolniczym. Mogą się one odbyć również w osadach fabrycznych na wsi, z tym jednak warunkiem, że obejmować muszą przede wszystkim środowisko robotnicze. Programy zabaw powinny być, oprócz tańców, wypełnione przede wszystkim różnego rodzaju atrakcjami.

Za najlepiej zorganizowaną zabawę przyznana będzie nagroda w wysokości 50.000 zł, poza tym przewidziane są trzy drugie nagrody po 25.000 złotych, oraz dziewięć trzecich nagród po 12.000 zł.

Kazikiem i Antkiem już przed wieczorem do obozu harcerek, przypatrywał się z uwagą twarzy profesora. Im dłużej patrzył, tym więcej się upewniał, iż ta twarz nie była mu obcą. Wysilał pamięć, lecz nie mógł sobie nic przypomnieć.

— Kazik — zwrócił się szepem do kolegi. — Czy my czasem nie znamy tego starszego? Cały czas na niego patrzę i mam wrażenie, że już go gdzieś widziałem. Ale gdzie?

— E... napewno ci się zdaje? — Może masz rację. Ale słuchaj. Kiedy się usilnie wpatruję w niego, to doznaje jakiegoś, dziwnego przykrego wrażenia. No, coś mię zmusza, abym sobie przypominał. I szukam, szukam w pamięci, przywołuję różne wspomnienia... i coś mi mówi, że ja go znam. Patrz, to gładzenie tysej głowy, ten ruch ręki... Muszę sobie przypomnieć. Ale, jak to człowieka męczy...

ROZDZIAŁ IV

W dniu palenia ogniska, Ziuta już od samego rana była dziwnie podniecona. Wprawdzie wymyśliła kilka złośliwych psot, pod adresem Hanki, lecz nie mogła się jeszcze zdecydować na rodzaj „zemsty”. Miała pewne skrupuły. W końcu jednak zwyciężyło jej przekorne usposobienie, które zmuszało ją do przedstawiania się otoczeniu gorszą, niż w rzeczywistości była.

Dopiero przed wieczorem plan dojrzał. Teraz tylko musi uchwycić odpowiedni moment. W tym celu, przed uroczystością, usadowała się ze swym zastępem z dala od ogniska. Dziewczynki siedziały tuż przed nią.

W czasie opowiadania legendy, Ziuta wpatrzona w blaski ognia, udawała że słucha z zainteresowaniem. W rzeczywistości całą uwagę skupiała na jednej myśli: — Jak się stąd wydostać?

Wkrótce zauważyła uradowana, że siedzi prawie w odosobnieniu, gdyż dziewczynki, chcąc lepiej słyszeć, odruchowo posuwały się ku ognisku.

Rozejrzała się wokoło. Nikt nie zwracał na nią uwagi, więc poczęła się nieznacznie wycofywać.

Kiedy znalazła się poza kręgiem światła, padającego od ogniska, podniosła się cicho i oddaliła na palcach.

Jeszcze raz obejrzała się poza siebie. Wszyscy siedzieli zaszuchnięci. Szała ostrożnie, krok za krokiem i zatrzymała się dopiero przed namiotem drużynowej.

Wtem wydało jej się, że ktoś przemyka w cieniu. Wpatrzyła się bacznie w ciemność, lecz nie dojrzała nikogo.

— Przecież Hanka nie mogła by się tutaj zjawić... — zreflektowała się.

Wśliznęła się szybko do namiotu i dopadła postania Hanki. Szukała po omacku plecaka.

Już wczoraj zaobserwowała jak drużynowa chowała tam swój pamiętnik. Odpieła nerwowo sprzączki, wsunęła rękę i szukała gorączkowo.

— Jest! Jest!!! — chwyciła silnie palcami małą, oprawioną książeczkę, lecz równocześnie uczuła bolesne ukłucie w wierzch dłoni.

Puściła pamiętnik i drugą ręką namacała dużą broszkę, której szpilka mocno utkwiała w ciele. Ostrożnie wyjęła rękę z plecaka i sycząc z bólu wyciągnęła szpilkę.

Jeszcze nie oprzytomniała z wrażenia, gdy nagle nogi ugięły się pod nią. Na przerażoną dziewczynę padł długi snop przytłumionego światła i do namiotu wsunęła się jakaś postać. Zanim zdążyła się cofnąć w kąt namiotu światło latarki padło na jej twarz. Uczuła jak ją coś dławi, ścisła krtań... Przez chwilę słychać było tylko przyspieszone oddechy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Podpatrujemy przyrodę

BORSUK

Borsuk to pospolite zwierzę w całej Europie i Azji północnej. Jest niezgrabny, ociężały, zwłaszcza pod jesień, gdy przytyje — o podługnym ciele, wielkiej głowie i krótkich nogach. Sierść jego jest barwy szaro-czarniawej z białymi i czarnymi pręgami na głowie. Należy do rodziny łasicowatych, tym wszakże się różni od nich, że nie jest wyłącznie mięsożerny, zjadając bowiem żaby, węże, myszy, jaszczurki, dżdżownicę i owady, żywi się także owocami i soczystymi korzeniami, bulwami, które wygrzebuje z ziemi.

Ponieważ jest Bojowski, żeruje najeżony. Przebywa w lasach, budując sobie schronienie pod ziemią — głęboką jamę, przytulnie wyłożoną mchem i liśćmi, z której prowadzi nazwaną trzaską tunelową wyjście. Jesienią, mając sadła pod skórą pod dostatkiem zapada w

sen zimowy, by przetrwać zimę bez pożywienia, kosztem nagromadzonego ołowiu w swym ciele tłuszczu. (drz.)

J. Mikołajczyk Krotoszyn. Czy odebrałeś już brakujące Ci numery „Światka”?

B. Olszewicz — Włocławek. Przyjmujemy Cię do naszego grona. Tajemnica nieprędko zostanie wykryta. Jeśli będziesz przysyłał rozwiązania, to napewno i Ciebie nagroda nie minie.

J. Wąsowicz — Toruń. Czy odebrałeś brakujące Ci numery „Światka”?

M. Świątek — Sanniki. Dawno już do nas nie pisałeś! Prosimy o pamięć i serdecznie pozdrawiamy.

Roma Biłohubka — Wałcz. Czy nowa powieść podoba Ci się tak samo, jak „Dwóch Stefanów”, którą się zachwyciła? Napisz do nas!

Fr. Drewka — Tuszyńki. Robinson już dawno zapomniany i „Świątek” również, prawda?

K. Szczepański — Pulko. Czy zagadki są za trudne dla Ciebie, że przestałeś przysyłać rozwiązania?

Z. Rozińska — Chełmża. Pragnęłaś zawsze powiścić z życia dziewczynkę, więc Ci się obecna napewno bardzo podoba, prawda?

I. Kleister — Lipinki Szl. Gdybyś przysyłała rozwiązania częściej, może nie minęłaby Cię nagroda.

Marysia Borowcówna — Wałcz. Co się stało, że już tak dawno do nas nie pisałaś?

Halina Brodak — Kalisz. Już dawno do nas nie pisałaś!

J. Arkuszewska — Wyrzysk. Dawno już do nas nie pisałaś. Prosimy o pamięć i serdecznie pozdrawiamy.

Rozwiązanie zadań

1. Atrament, 2. Ojczyzna.

Trasne rozwiązanie nadeszła: Zb. Jannath — Bydgoszcz, L. Szymańska — Bydgoszcz, E. i Zb. Tyborscy — Bydgoszcz, L. Truszczyński — Włocławek, Wł. Kowalczyk — Bydgoszcz, R. Bossakówna — Bydgoszcz, A. Kawczyński — Bydgoszcz, T. Stefan — Bydgoszcz, M. Kosowiczówna — Leszno, M. Okniński — Bydgoszcz, K. Przybyłowska — Bydgoszcz, Fr. Gondek — Bydgoszcz, Z. Stawski — Tcz. M. Morzeński — Tuchola.

Nagrodę odebrała E. Tyborska — Bydgoszcz.

ZADANIE

Weź z piernika dwie litery,

Tyleż z radia — są już cztery.

Dwie z pomidora, tyleż z Dami, Całość — grobowiec na pustyni.

Nad.: Zb. Tyborski — Bydgoszcz

Kalendarzyk

Sobota, 29 października 1949 r.
 Katolicki: Maksymiliana, Euzebi, Narcyza
 Słowiański: Dalomila, Słońca

wschód 6.25 zachód 16.21

TORUŃ

REPERTUAR TEATRU

Teatr Ziemi Pomorskiej — „Okno w lesie” Rachmanowa i Ryssa. Początek o godz. 19.

DYZURY APTEK

Apteka Pod Oriem — Rynek Staromiejski 4. Pogotowie Ratunkowe — PCK nr tel. 222.

(Kz) Zarząd Miejski w Toruniu przypomina, że wszyscy zgłaszający się do rejestracji rezerw osobowych roczników 1918 — 1905, w myśl obwieszczeń rozplakowanych na terenie miast, winni bezwzględnie posiadać dokumenty stwierdzające tożsamość, wiek, zawód, wykształcenie, stosunek do służby wojskowej i jedną fotografię o wymiarach 3X4 cm. Terminy stawienia, podane w obwieszczeniach, winny być bezwzględnie dotrzymane.

GRUDZIAŃ

(N) Tut. oddział Ligi Kobiet organizuje w lokalu własnym przy ul. Sobieskiego 12 kurs zabawkarski oraz robótek ręcznych. Tam też przyjmuje się zapisy.

Z dnia na dzień rozszerza się współzawodnictwo w pomorskich zakładach pracy

BYDGOSZCZ (A) Ruch współzawodnictwa pracy w zakładach przemysłowych na Pomorzu z każdym miesiącem zyskuje coraz nowych zwolenników. W III kwartale br. liczba uczestników współzawodnictwa w porównaniu z II kwartałem br. wzrosła o dalszych 10 tys. robotników. Obecnie ok. 70 proc. robotników zatrudnionych w przemyśle włączyło się do ruchu współzawodnictwa.

Rozszerzające się współzawodnictwo wyłania coraz nowych przodowników pracy. W III kwartale br. na czoło współzawodniczących wysunęło się 2.172 robotników, w tym 567 uzyskało tytuły wybitnych przodowników pracy. Wyróżnionym we współzawodnictwie wypłacono 3.600 tys. zł. Obok współzawodnictwa coraz lepiej rozwija się racjonalizatorstwo pracy. Ze zgłoszonych 158

pomysłów 70 zastosowano w produkcji.

INOWROCŁAW (PAP) Majster malarski Florian Szczeszak, zatrudniony w parowozowni PKP w Inowrocławiu skonstruował we dług własnego pomysłu aparat, przy pomocy którego znacznie ułatwił i skrócił czas malowania

wagonów i parowozów. Aparat pozwala na mechaniczne rozpryskiwanie farby cienką i równomierną warstwą, co znacznie przyspiesza proces malowania.

Zastosowany przez Szczeszaka natryskowy system malowania przynosi parowozowni inowrocławskiej pół mil. zł oszczędności rocznie na robociźnie.

Przyszli wychowawcy uczyli pamięć Puszkina

WŁOCŁAWEK (Dan). W ładnie udekorowanej sali Liceum Pedagogicznego prowadzonego przez Tow. Przyjaciół Dzieci we Włocławku, odbyła się akademii poświęcona pogłębieniu przyjaźni polsko-radzieckiej oraz uczczeniu pamięci Aleksandra Puszkina.

Sale wypełniła całkowicie młodzież obojga pici uczęszczająca do największej w chwili obecnej uczelni we Włocławku, oraz zaproszeni goście, przedstawiciele miejscowego społeczeństwa. Akademii zajął dyrektor Liceum p. Z. Błędowski. Całość programu, bardzo urozmaiconego i obfitego została wykonana przez młodzież. Dobrze opracowane referaty przez A. Michalską i K. Małolepszego zostały wysłuchane z dużym zainteresowaniem. Miłą niespodzianką uczynił chór szkolny uczniów i uczennic kl. II i III pod batutą prof. Czapskiego, wykonując kilka ładnych pieśni rosyjskich. Również i deklamacje utworów Puszkina i innych autorów wypowiedziane w języku rosyjskim zostały nagrodzone oklaskami. Deklamatorki, jak np. Gęwisówna, Rosińska, Małkowska, Majówna, Bartczakówna, Hołtynówna i Szparagówna, wykazały nie tylko dobre opanowanie języka rosyjskiego, ale także głębokie wczucie się w treść wiersza i ładną dykcję. Deklamacje „Pomnik” i „Na Sybir” były wypowiedziane w języku polskim przez uczennice Maciejewską i Małkowską. Duże wrażenie wywarł występ obiecującego młodego skrzypka Jąpskiego, który przy akompaniamencie prof. Bojarskiego odegrał „Menueta” Beethovena i „Marzenie” Schumana. Na zakończenie akademii uchwalono rezolucję, w której przyszli siewcy oświaty postanowili pogłębić przyjaźń polsko-radziecką przez poznanie dorobku kulturalnego ZSRR, wprowadzenie w tej dziedzinie współzawodnictwa w uczelni we wszystkich klasach przez gremialne wstąpienie masowo do szeregów TPPR.

Następnego dnia delegacja młodzieży udała się na pl. Wolności, gdzie u stóp pomnika złożyła wieniec pragnąc w ten sposób uczcić bohaterów Armii Czerwonej i Wojska Polskiego poległych w dniach walki o wyzwolenie Włocławka.

Uroczysta akademii w toruńskim Zarządzie Miejskim

TORUŃ (Kz) W sali MRN odbyła się uroczysta akademii z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Na akademii przybyli pracownicy administracji Zarządu Miejskiego w Toruniu, członkowie

PZPR, ZMP, Ligi Kobiet, TPPR i inni. Uroczystość zajął p. Sikorski. Referat zasadniczy wygłosił p. J. Peret, ujmując głęboko zagadnienie przyjaźni między narodami ZSRR i Polski. Nad referatem wywiązała się ożywiona dyskusja, po czym przewodniczący zreasumował wnioski z dyskusji i odczytał zaprojektowaną rezolucję, w której podkreślono zadanie nie współpracy z narodami ZSRR, jako gwarancję trwałego pokoju. W dół czynnej postawy wobec zagadnienia, wszyscy pracownicy Zarządu Miejskiego zrzekli się w miejscowym Kole TPPR.

W części artystycznej akademii wystąpiły zespoły profesorskie Państwowej Średniej Szkoły Muzycznej, wykonując utwory kompozytorów radzieckich.

Osiągnięcia sportu wiejskiego na Pomorzu

BYDGOSZCZ (a) Zebranie rozszerzonego plenum Woj. Rady Sportu Wiejskiego podsumowało wyniki dotychczasowej pracy i wytyczyło zadania na przyszłość w oparciu o uchwałę KC PZPR w sprawie kultury fizycznej i sportu.

Osiągnięcia w dziedzinie sportu wiejskiego na Pomorzu są już znaczne. Wojewódzka Rada otacza opieką 148 ludowych zespołów sportowych, zrzeszających 5.648 członków, w tym 1.500 kobiet.

W obecnym roku Woj. Rada Sportu Wiejskiego rozproszona sprzętu sportowego na sumę 2 mil. 151 tys. zł. Na rok 1950 przewiduje się zwiększenie liczby zespołów do 330, przy wzroście członków do 23 tysięcy. Również w roku przyszłym we wszystkich gminach powstana boiska sportowe.

Członkowie Rady, omawiając dotychczasową działalność, wskazali na istniejące jeszcze niedociągnięcia. M. in. postanowiono przede wszystkim zwiększyć opiekę i kontrolę nad działalnością powiatowych i gminnych rad sportu wiejskiego, uaktywnić ich pracę i w pełni zrealizować hasło wychowania nowego człowieka.

WYŚCIGI MOTOCYKLOWE NA ŻUŻLU

INOWROCŁAW (V) W niedzielę, 30 bm. o godz. 14. na Stadionie Miejskim w Inowrocławiu odbędą się wielkie wyścigi motocyklowe na żużlu organizowane przez Sekcję Motocyklową Związku.

W wyścigach udział wezmą czołowi żużlowcy Pomorza. Zawody zapowiadają się ciekawie.

NIEDZIELA — WALKA GWARDZISTÓW NA WSZYSTKICH FRONTACH POMORZA

Nadch. niedziela jest dniem walki na arenie sportowej Pomorza poszczególnych sekcji sportowych ZS Gwardii Bydgoszcz. I tak drużyna piłkarska juniorów spotka się z juniorami Brdy o g. 12.30 na Stadionie Miejskim w Bydgoszczy. III dr. piłkarska walczy w Pom. C kl. spotka się z III dr. Pomorzania w Toruniu. W Toruniu biorą również udział lekkoatlety ZS Gwardii tak juniorzy, juniorki jak i seniorzy w zawodach LA org. przez ZKS Pomorzania. Motocykliści Gwardii w składzie Buda, Szrubkowski i Błażda startują w Toruniu w trójmiejskim żużlowym org. przez tam. Gwardię w składzie gospodarzy i II dr. Unia-Olimpia Grudziądz. II drużyna żużlowa Gwardii w składzie: Werner, Drażanowski i Tomaszewski startuje na wyścigach w Inowrocławiu org. przez tam. SM Związkuwa przy udziale gospodarzy i II dr. Unia-Olimpia. Piłkarze I dr. Gwardii rozgrywają kolejny mecz z Wisłą na gorącym terenie m. Grudziądz o

mistrz. A kl. — a w przedmeczku tegoż spotkania walczyć będą obie drużyny w/w klubów o mistrz. Pom. B kl. Ping-pongiści Gwardii w składzie: Bitniak, Matecki i Ciemniński rozegrają pierwsze spotkanie drużynowe z cyklu o mistrz. Pom. A kl. z Kolejarem-Wisłą również w Grudziądzu.

Sobota i niedziela będą więc ciężkimi i pracowitymi dniami sportowymi dla zawodników ZS Gwardii. Życzymy im osiągnięcia sukcesów w rozgrywkach.

MIGAWKI

Kum contra szofer

Toruń, w październiku

Wystarczy wyjechać na jedną z dróg prowadzących do Torunia (szczególnie w dni targowe); by pociąć sobie nerwy. Skrzyżowanie ulic w centrum miasta (koło Kopernika) — to niewinna bajka. Mieszkaniec wsi jest wprawdzie w tym czujnym punkcie niezwykle uważny („białe rękawiczki” mają na pogotowiu mandat), ale wyjechawszy z miasta odgrywa się jak może. Otarą padają kierowcy samochodowi, bo motocyklista zawsze się boczkiem przemknie.

Jedzie sobie tedy kum (jak stwierdziliśmy w kilku wypadkach na słuszkowo krótkiej drodze) środkiem drogi i prawdopodobnie pogaduje o

WŁOCŁAWEK

Redakcja IKP — Włocławek, ul. Waryńskiego 4.
 Apteka dyżurna 29 bm. przy ul. Warszawskiej. Lekarz dyżurny w Ubezpieczalni Społecznej. Pogotowie Lekarskie PCK — tel. 10-00.

(Dan) Na skutek połączenia się poradni skóro-wenerologicznej przy Miejskim Ośrodku Zdrowia z taką samą poradnią przy Ubezpieczalni Społecznej komunikujemy zainteresowanym, że wszyscy chorzy będą obecnie przyjmowani tylko w Ubezpieczalni Społecznej i to w godzinach: od 8 do 11 i od 14 do 16.30.

(Dan) Dzisiaj, 29 bm. w związku z trwającym „Tygodniem Radiofonizacji Kraju” w sali Tow. Wioślarskiego odbędzie się zabawa taneczna organizowana przez komitet „Tygodnia”. Dochód z zabawy przeznaczony na cele radiofonizacji. Początek o godz. 19. W niedzielę, dnia 30 bm. na ulicach miasta — sprzedaż znaczka.

INOWROCŁAW

(V) W przyszłym tygodniu, w jednym z numerów IKP ukaza się ciekawe artykuły specjalne o rzemiośle kujawskim. W związku z tym, ogłoszenia do tego numeru przyjmujemy nasz Oddział w Inowrocławiu, do dnia dzisiejszego, tj. 29 bm. godz. 17.

(V) Uroczyste otwarcie wystawy książki i czasopism radzieckich odbyło się w inowrocławskiej Fabryce Sprzętu Rolniczego. Wystawa zorganizowana została przez fabryczny zespół świetlicowy.

(V) W niedzielę, 30 bm. o godzinie 19.30 w sali Teatru Miejskiego w Inowrocławiu, Teatr Ziemi Pomorskiej wystawi 3-aktową sztukę W. Kubackiego pt.: „Krzyk Jarzębiny”. W rolach głównych wystąpią: Cichoracki, Janiszewska, Jaroszyński, Konieczka, Moleska, Mrongowius, Rosiński i inni. Reżyseria — Błońska, dekoracja i kostiumy Torwirt.

(V) Egzamin uprawniający do prowadzenia pojazdów mechanicznych, jak również przeglądu technicznego tych pojazdów oraz ich rejestrację odbędzie się w Inowrocławiu, w dn. 9 listopada br. o godz. 10. Egzamin są bezpłatne.

(V) Dzisiaj w sali Teatru Miejskiego w Inowrocławiu, odbędzie się okolicznościowa akademii, zorganizowana przez ZMP z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. W części artystycznej wystąpią zespoły świetlicowe szkół średnich.

Robotnicy-ch'opem

INOWROCŁAW (V) Na zaproszenie załogi fabrycznej Inowrocławskiej Fabryki Sprzętu Rolniczego, przyjechało do stolicy Kujaw około 80 chłopów z Radojewic, pow. inowrocławski, którzy zwiedzili zakłady IFSR oraz Gimnazjum Przemysłowe należące do zakładów.

Następnie, po wspólnym obiedzie, zespół świetlicowy zorganizował piękną akademii, na program której złożyły się występy artystyczne.

Służba weterynaryjna czyni postępy

BYDGOSZCZ (a) Służba weterynaryjna w woj. pomorskim poczyniła znaczne postępy w podniesieniu stanu zdrowotności polgłowa zwierzęcego.

Podczas, gdy w roku ubiegłym czynnych było w województwie 8 lecznic i 3 państwowe przychodnie dla zwierząt, w chwili obecnej działa już 9 lecznic i 29 przychodni. W trakcie budowy są dalsze 3 lecznice: w Szubinie, Chojnicach i Włocławku, które zostaną oddane do użytku jeszcze przed końcem br.

Powiat włocławski przoduje w akcji spłacania podatku gruntowego i SFOR

WŁOCŁAWEK (Dan). Na skutek wprowadzonego współzawodnictwa pomiędzy gminami i miastami powiatu włocławskiego akcja spłacania podatku gruntowego i funduszu oszczędnościowego daje coraz lepsze wyniki, dzięki czemu powiat włocławski znajduje się w czołówce powiatów województwa pomorskiego.

W chwili obecnej całkowicie został spłacony podatek gruntowy przez mieszkańców gmin: Dobięgniewo, Kowal i Łęg oraz miast: Brześć, Chodec, Lubień, Lubraniec i Przedecz, natomiast fundusz oszczędnościowy przez gminy: Kowal i Łęg oraz miasta Brześć, Chodec, Lubień, Lubraniec i Przedecz.

Cały powiat włocławski posiada zaległości w podatku gruntowym 3,6 proc., a w SFOR 10,5 proc. Ustalona została również kolejność gmin w skali powiatowej, przy czym pierwsze miejsce zajmuje najbardziej opóźniona gmina Łęg. Na drugim miejscu uplasowała się gmina Kowal. Ostatnie miejsce zajmuje gm. Smilowice. Wśród miast pierwsze miejsca zajęły Brześć i Chodec.

Sprawa podatku gruntowego była szeroko omawiana na ostatniej konferencji sołtysów, przewodniczących rad i wójtów. Na obrady, które trwały prawie 6 godzin, przybył także przedstawiciel KW PZPR p. Dworakowski. Podczas konferencji przedyskutowano również sprawę szerzącego się w powiecie alkoholizmu.

Otwarcie sezonu symfonicznego na Pomorzu pod znakiem Roku Chopinowskiego i Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Długo i niecierpliwie oczekiwane przez społeczeństwo pomorskie otwarcie nowego sezonu symfonicznego na Pomorzu — nastąpi w najbliższy poniedziałek na estradzie Collegium Maximum w Toruniu.

Pierwszy koncert tegorocznej serii symfonicznej zapowiadającej się niezwykle ciekawie, przynosi szereg szczególnej jakości wydarzeń muzycznych. Jego termin — zbiegający się z Miesiącem Przyjaźni Polsko-Radzieckiej — podyktował tytuły programu i wykonawców:

Dwa najgenialniejsze koncerty fortepianowe z polskiej i rosyjskiej muzyki: f-moll Fryderyka Chopina i b-moll Piotra Czajkowskiego usłyszymy w wykonaniu radzieckiego i polskiego pianisty.

Niedawna wizyta Pawła Sieriebriakowa w Toruniu zyskała mu tłum zaprzyjęzonych wielbicieli. Nowe odwiedzin z ulubionym przez wszystkich melomanów koncertem

Czajkowskiego pozwolą zetknąć się z dawno niesłyszanym arcydziełem w interpretacji jednego z czołowych pianistów radzieckich.

Nazwisko Waldemara Maciszewskiego znane z estrad koncertowych Warszawy, Krakowa i zagranicy nie dotarło dotychczas na afisz toruński. Zdobywca III nagrody ostatniego Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego, który kończy akcję koncertową w Belgii i Danii — w najbliższy poniedziałek po raz pierwszy koncertować będzie w Toruniu.

Obu znakomitym gościom towarzyszyć będzie Pomorska Orkiestra Symfoniczna, prowadzona przez dyr. Olgierda Straszynskiego. W ramach poniedziałkowego koncertu poprowadzi on pierwszym w Toruniu wykonaniem zapomnianej, a wyjątkowo ciekawej uwertury poprzednika Moniuszki — F. I. Dobrzyńskiego oraz utworami Michała Glinki i Aleksandra Borodina.

SPORT

Piłkarze albańscy w Warszawie

DO WARSZAWY przybyli już reprezentacyjni piłkarze Albanii. Goście przylecieli samolotem w czwartek po południu. Przybyłych witali na lotnisku: prezes PZPN — inż. Przeworski oraz przedstawiciele GUKF, z płk. Szemberg'em na czele.

Wraz z piłkarzami albańskimi przybyli: przewodniczący Albańskiego Komitetu Kultury Fizycznej — Lipi-

rani, prezes Albańskiego Zw. PN — Mazrreku oraz trener Mbozja. W skład ekipy wchodzi 17-tu piłkarzy: bramkarze: Vagli (Duraco) i Kita (Korca); obrońcy: Skagiri i Lacey (Partisan) oraz Dibri (Skodra); pomocnicy: Kavaja (Skodra), Spahin i B. Borici (Tirana) oraz Llambi (Partisan); napastnicy: Lacja (Skodra), Parapani, Gjinali, L. Borici, Bicaku

(wszyscy Partisan), Teliti (Kavaja), Jareci (Duraco) i Resmja (Partisan). Wiek zawodników waha się przeciętnie w granicach 24 — 26 lat.

Składy Polski na Czechosłowację

Na niedzielne mecze piłkarskie Polska — Czechosłowacja zostały już ustalone składy Polski:

Polska I — Jurowicz (rez. Borucz); Gędek, Flanek (rez. Wołosz); Suszczyk, Parpan, Wieczorek (rez. Duda); Aleszer, Cieślak, Świczarz, Patkolo, Mordarski (rez. Baran).

Polska II — Skromny (rez. Krystkowiak); Sobkowiak, Barwiński (rez. Serafin); Słoma, Legutko, Skrzypniak (rez. Groński, Jabłoński); Hogendorf, Anioła, Czapczyk, Białas, Wiśniewski (rez. Łącz, Wojciechowski II, Tram-pisz).

Polska - Finlandia 6:10

HELSENKI. W międzypaństwowym meczu pięciarskim Polska przegrała z Finlandią 6:10. Zawodnicy polscy przybyli do Helsinek zaledwie na 4 i pół godz. przed meczem, toteż zmęczenie podróży odbiło się ujemnie na walce Polaków, szczególnie w trzeciej rundzie. Warto również dodać, że w zespole fińskim walczyło 3 uczestników mistrzostw Europy (w lekkiej, półśredniej i średniej).

Wyniki walki: w muszej — Woźniak przegrał z Hamalainenem, w koguciej — Grzywocz, wygrał na punkty z Pirine, w piórkowej — Panke odniósł zwycięstwo nad Alanne, w lekkiej — Debisz uznany został za pokonanego przez Lindberga, w półśredniej — Chychła wygrał z Tilian-

Piłkarze Albanii grają w Łodzi

WARSZAWA Reprezentacja piłkarska Albanii rozegra w Polsce dwa spotkania. W niedzielę dn. 30 bm. Albańczycy będą grali w Łodzi, a 6 listopada br. rozegrają w Warszawie międzypaństwowe spotkanie z reprezentacją Polski.

Sprzedaj maszyny biurowe

arytmometry, maszyny do liczenia, pisanie biurowe, walizkowe z długim wałkiem. powielacze rotacyjne pokrowce do maszyn

Bydgoszcz, Al. 1 Maja 65. Telefon 29-85

NOWOŚĆ! Zastosuj aparat „NANO“ U.P. 23010 samoprasujący, który bez żelazka prasuje spodnie, krawaty jednocześnie 2941

Nie niszczy materiału. Wynik rewelacyjny! Cena reklamowa 500 zł. Prospekty wysła bezpłatnie.

Łódź, skrytka 275a Odsprzedawcom rabat!

DWIE WIELKIE WYGRANE

złoty 200.000 na Nr. 58299 i złotych 100.000 na Nr. 73556 padły w Kolekturze Jan Czuliński — Toruń, Plac Rapackiego 2 i Oddział w Inowrocławiu — Królowej Jadwigi 15 — II klasy 57 Loterii Klasowej dnia 17 i 20 bm.

Uprzejmie przypominam, że każda wytrwała gra jest zasadniczym warunkiem osiągnięcia wielkiej wygranej na szczęśliwe losy z mojej kolektury.

57 Loteria jest loterią gwiazdkową wielkich wygranych, zatem każdy pamiętać powinien o prezentach gwiazdkowych dla swoich kochanych i najbliższych. Zrealizowanie tych zamiarów umożliwiają poniższe największe wygrane III i IV klasy 57 Loterii.

1 po 3.000.000 zł, 8 po 1.000.000 zł, 23 po 500.000 zł, 47 po 200.000 zł, 169 po 100.000 zł i wiele, wiele innych wygranych.

Ciągnięcie III klasy od 11 do 15 listopada zaś IV klasy od 6 do 20 grudnia rb.

Szczęśliwe losy III klasy są do nabycia. Ostateczny termin odnowienia losów III klasy upływa z dniem 7 listopada rb. (2947).

Spółdzielnia Pracy Inż. Bud. „Osadnik Wojskowy”

Szczecin, Mazurska 44 — zakupi silniki elektryczne o mocy od 6 — 8 kW krótkozwarte 960 ob./min. względnie pierścieniowe szt. 4,

pompy odśrodkowe wydajności 160 m³/godz. o manometr. wysokości 10 m. sł. wody — szt. 2

Oferty składać pod w/w adresem. 2948

Szmaty czyste

kupujemy każdą ilość 2953

SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „Z R Y W”

Bydgoszcz, ul. Czerwonej Armii 18/20.

NAUKA

TRZY miesięczne nowoczesne korespondencyjne kursy księgowości. Łódź, skrytka 163. (2895)

Korespondencyjni! Księgowość stenografii angielski. Znaczek 30. Łódź, skrytka 57. (2937)

SPRZEDAŻ

Uwaga! Wytwórnie Krawatów! jedwab na krawaty poleca Tkalinia „Alfa” Łódź, ul. Nawrot 87 tel. 191-05. (2917)

DOM 3 składy 2.300.000. Place sprzeda „Cepos” Bydgoszcz, Dworcowa 9. (2944)

Pianina, fortepiany, fishamonia, meble sprzedaje Cichoń Bydgoszcz Al. 1 Maja 135 w podwórzu. (2955)

Ciągnik „Faun” szybkieżny ropniak, 6 cylindrowy, stan bardzo dobry, ogumienie nowe — do sprzedania, Wiadomość: Łódź, Nawrot 2 — Leśniewski. (2918)

SZTANDARY chorągwie paramenta kościelne

wykonuje jedynie fachowo na miejscu firma 2803

JÓZEF ŁOWIŃSKI Poznań, Garbary 20 TELEFON 39-05 Telefon pryw. 501-66

Dojazd tramwajem z Dworca Głównego do St. Rynku oraz 5 18 do Garbar. LICZNE UZNANIA ZA PRACĘ

WELNĘ OWCZĄ kupuje „RUNO”

po najniższych cenach

Bydgoszcz, Stary Rynek 14 Dom B-ci MATECKICH Telefon 24 61 2958

Poszukujemy głównego księgowego technika - chemika maszynistki 2960

Zakłady Chemiczne „Persil” Bydgoszcz ul. Kraszewskiego 20

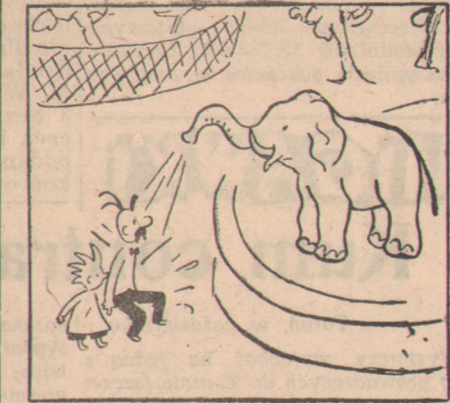
Wytwórnia Sprzętów Gospodarczych i Zabawek SYLWESTER KASZTELAN Poznań, Piekary 16/17. Tel. 505-44. Pasaż Apollo

Zakupię większą ilość drutu twardego od 3,5 mm do 4,2 mm Ø może być zardzewiały. 2936

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI — NIEDZIELA 30 PAŹDZIENIKA

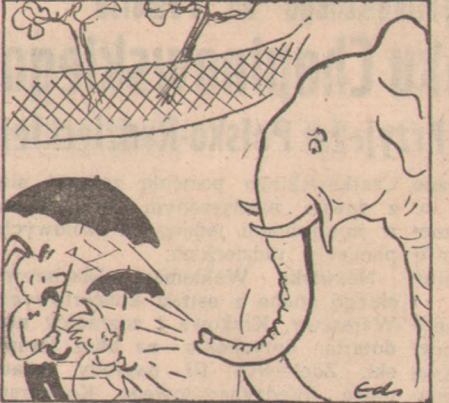
6.50 Początek audycji. 6.55 Program dnia. 7.00 Audycja dla wsi. 7.15 Muzyka rozrywkowa. 8.00 Dziennik poranny. 8.20 Muzyka rozrywkowa. 8.55 Audycja SKRK. 9.00 Koncert orkiestry w wyk. Władysława Oświejki. 9.30 J. S. Bach — Koncert Brandenburski nr 5 D-dur. 10.00 Proza staropolska. 10.15 Dziedzichów — audycja dla młodzieży. 11.00 Recenzja. 11.10 Pieśni ludowe w wykonaniu chóru Kozaków — płyty. 11.25 Audycja dla świetlic w opr. Władysława Drazkowskiego. 11.40 Muz. popul. z płyt. 11.57 Sygnal czasu i hejnał z Wieży Mariackiej. 12.04 Dziennik południowy. 12.15 Koncert rozrywkowy. 13.00 Gawęda przyrodnicza Michała Toneckiego. 13.15 Niedziela na wsi. 14.00 U naszych twórców. 14.10 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej. 14.40 Pan Tadeusz, Ad. Mickiewicza. 15.00 Muzyka popularna. 15.15 Piotruś Pan, słuchowisko wg Barie dla dzieci. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.20 Nasze chóry śpiewają. 16.50 Rozwój Bibliotek Ludowych. 17.00 Koncert rozrywkowy. 18.00 Stalin-grad, słuchowisko pióra Łazarza Dobryńskiego. 19.00 S. Prokofiew — Sonata nr 2, D-dur w wykonaniu Władysława Szpilmana, fortepian i Stefana Rachonia, skrzypce. 19.25 Muzyka 19.30 Reportaż z miedzyszkolnych popisów artystycznych.

— A to figlarz! Niby grzeczny, I tak długo nas tu bawił, Aż tu patrzcie! Stary złośnik Zimny przysnic z góry sprawił.

— Słoń jest chytry, lecz my dzisiaj Niespodziankę mu sprawimy I przed wodą parasolem, Błyskawicznie zastoinymy.

Niespodzianka była — owszem Lecz to słoń ją przygotował, Bo tym razem trąbę spuścił, Z dołu przysnic im zgotował.

PAŃSTWOWY TEATR POWSZECHNY Łódź, 11 Listopada 21 — tel. 150-36

Dzisiaj i codziennie o godz. 19,15 (z wyj. poniedziałków)

„KLUB KAWALERÓW”

z udziałem Ireny Grywińskiej, Karola Adwentowicza i Adolfa Dymyzy

Kasa czynna od 10—14 i od 16. 2828

Teatr Komedi Muzycznej „OSA” — Łódź, ul. Traugutta 1 (Sala dawniej „Sireny”) — tel. 272-70

DZIS w sobotę o godz. 19,30 PREMIERA pełna humoru i dowcipu komedia

„Wzywa Was Tajmyr”

aut. Isajew i Halicza, z udziałem całego zespołu. Kasa czynna od godz. 10

Welnę owczą kupujemy w każdej ilości: F-ma „Welnoskup” Łódź, Nawrot 17 tel. 151-10 2788

Sztandary paramenta kościelne wykonuje 2781 prac. haftów artystycznych

IRENA SZALOWA POZNAŃ - tel. 12-54 ul. Ratajczaka 11a

FUTRA Błamy, lisy, różne skórki futerkowe Kupno - Sprzedaż „OCCASION” Gdynia, ul. Świętojańska 36 2951

Dom z interesem Centrum zł 2.000.000

Dom 3 piętrowy komfort zł 2.200.000

Domek parterowy z ogrodem 1.250.000

Gospodarstwa 10, 14, 24 morai sprzedza Jezierny, Bydgoszcz, A-leja 1 Maja 46. (2945)

Tuczarnia Drobiu Nr 3 w Nakle n/N. poszukuje od zaraz: 100 pracowników do skubania drobiu. Warunki pracy bardzo dobre. Zgłoszenia przyjmuje ref. pers. Tuczarni (rzeźnia). 2930

WELNĘ włos koński, odpadki wełny kupuje 2787

„BOLGO” — Łódź, Rzgowska 14

Kapelusze damske — bereły wielki wybór Wytwórnia Władysława Ludwiga, Poznań, ul. Murna 3a. (2933)

KUPNO Srebro — złom, monety stale skupia Zakłady Fotochemiczne nr 2 Bydgoszcz, Garbary 3. (2954)

Maszyny do liniowania automat 50 X 70 typu „Flaskemper” sprzedam. Oferty IKP Gdynia pod „Maszyna”. (2935)

Kupię ogród domkiem Bydgoszcz przedmieście. Oferty „Prasa” Wrzeszcz, Barlickiego pod „64” 2950

POKOJU POSZUKUJĄ Inżynier kawaler szuka pokoju. Oferty IKP Bydgoszcz „7104”. (7104)

WOLNE POSADY Repasarka na elektryczną maszynę potrzebna. Wrzeszcz Fiszer 6 m. 2. 2949

Potrębnym! technik(czka) deniystyczny od zaraz ze znajomością także w gabinecie dentyst. Założenia do IKP Bydgoszcz pod nr 2946 2946

Odbudowa Warszawy dziełem całego narodu

REDAKCJA I ADMINISTRACJA W BYDGOSZCZY ul. Czerwonej Armii 20. — Telefon nr. 33-41 i 33-42. DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY W BYDGOSZCZY ul. Generalissimusa Stalina 2 (Pod Arkadami). Tel. 24-29. Za niedoręczone pisma, spowodowane siłą wyższą, nie odpowiadamy. — Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. — Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROWINCJI DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODREBNE WYDANIA „IKP” WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW” BYDGOSZCZ, UL. CZERWONEJ ARMII 20 — TEL. 33-41 I 33-42.

OGŁOSZENIA: drobne po 50 zł za słowo. Poszukiwanie pracy 30 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Tłusty druk 100% drożej. Ogłoszenia milimetr.: w tekście od 100—350 zł, za tekstem od 40—150 zł, nekrologi od 35—200 zł za 1 mm. W niedziele i święta 50% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń nie odpowiadamy.